

fórum ARCHIVÁROV

Nová organizačná štruktúra Slovenského národného archívu

Dňom 1. júla 1993 nadobudol platnosť nový organizačný poriadok Slovenského národného archívu. V priebehu uplynulých 10 rokov od vydania organizačného poriadku (1. júl 1984) došlo k viacerým zmenám, ktoré ovplyvnili život v najväčšom archíve na Slovensku. Zákon Slovenskej národnej rady zo 4.12.1991 číslo 571 Zb. o archívnictve pozmenil názov archívu na Slovenský národný archív. Pravda nielen zmena názvu podnietila riaditeľa archívu na vydanie nového organizačného poriadku. Boli to najmä racionalizačné zámery, odborné a vedecké záujmy archívu. Archív je naďalej samostatnou rozpočtovou organizáciou s plnou právnou subjektivitou a je priamo riadený Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky. SNA je hlavným vedeckovýskumným a školiacim pracoviskom v odbore archívnictva na Slovensku. Činnosť archívu sa vykonáva v troch úsekoch: úsek riaditeľa, archívny úsek a ekonomickotechnický úsek. K najvýznamnejším zmenám došlo na archívnom úseku. Namísto doterajších 8 oddelení vzniklo iba 5 archívnych oddelení a kabinet vedy a výskumu. Sú to nasledovné oddelenia:

1. oddelenie starších fondov, ktoré spravuje archívne fondy do roku 1918, osobné fondy a zbierky, mapy a plány, nezávisle na časovom zaradení.

2. oddelenie novších fondov, ktoré spravuje archívne fondy z obdobia rokov 1918 až 1968.

3. oddelenie archívnej informatiky, do ktorého patrí bádateľňa, knižnica archívu, historická filmotéka a informačné stredisko.

4. oddelenie archívnej ochrany, ktorému patria reštauračné a konzervačné laboratóriá, fotolaboratórium a dezinfekčná komora.

5. oddelenie predarchívnej starostlivosti, ktoré vykonáva kontrolu skartácií, výber archívnych dokumentov a ich preberanie do archívu, poradenskú činnosť v oblasti správy registratúr a spravuje medziarchív.

6. kabinet vedy a výskumu vykonáva výskum v oblasti archívnej teórie a metodiky.

Do ekonomicko-technického úseku patria útvary ekonomiky, techniky a služieb.

V úseku riaditeľa pôsobí sekretariát, personálny referát, podateľňa a spisovňa.

Riaditeľ SNA má k dispozícii poradné orgány: ústavnú radu, vedeckú radu a ohodnocovaciu komisiu.

Nazdávame sa, že zámer riaditeľa archívu vydať nový organizačný poriadok nesmeroval iba k racionalizácii, t. j. k zníženiu počtu organizačných článkov archívu a tým aj k zníženiu počtu vedúcich pracovníkov, ale aj k zjednodušeniu a skvalitneniu všetkých činností v ústave, predovšetkým archívnych odborných činností.

Ciele a zameranie archívu sú známe. Slovenský národný archív je verejným archívom, archívom Slovenskej republiky, čo znamená archívom štátu. Ako vedecký a kultúrny ústav slúži všetkým občanom a záujemcom. Domnievame sa však, že je vhodné a užitočné vypracovať novú koncepciu Slovenského ná-

rodného archívu predovšetkým v súvislosti s novou organizačnou štruktúrou archívu. Vytvorenie menšieho počtu organizačných článkov zaznamenalo aj isté personálne zmeny a čiastočné posuny archívnych fondov a zbierok. V novej koncepcii SNA sa zvýrazní skutočnosť, že SNA je samostatným odborným a vedeckým ústavom, teda nie je ústrednou spisovňou úradov a inštitúcií Slovenskej republiky. Predovšetkým bude potrebné diferencovať archív od spisovní, registratúr a medziarchívov, čo znamená nielen novodefinovať poslavenie a poslanie archívu, ale predovšetkým realizovať túto požiadavku v praxi. To si však vyžaduje odstrániť z depozitárov archívu všetky historicky bezcenné dokumenty a neprijímať do archívu nehodnotné a nekvalifikované písomnosti. V SNA je žiadúce budovať národné informačné stredisko s úlohou evidovať, ochraňovať a využívať bázu informácií o domácich a zahraničných archívoch, archívnych fondoch, zbierkach a archívnych dokumentoch v Slovenskej republike i v zahraničí so vzťahom k dejinám Slovenska a Slovákov. Slovenský národný archív už dnes pôsobí a môže i naďalej pôsobiť ako školiace stredisko archivárov a pracovníkov v archívoch. Azda bude vhodné a užitočné vybudovať v SNA metodické pracovisko konzultačnej a poradenskej služby v oblasti hodnotenia archívnych dokumentov a správy registratúr.

Pracovníci Slovenského národného archívu sa aj v minulosti zaoberali vedeckým výskumom v oblasti archivistiky i pomocných vied historických. Od vzniku oddelenia vedy a výskumu sa v SNA táto činnosť organizuje a systematicky rozvíja v súčinnosti s praktickou činnosťou archívu. Archivnoteoretický výskum má za cieľ skvalitniť proces vedecko-technického spracovávanía archívnych dokumentov vo verejných archívoch a tak zabezpečiť a sprístupniť pramennú základňu spracovania dejín Slovenska. Slovenský národný archív očakáva spoluprácu všetkých štátnych a ďalších archívov na Slovensku. Dobrú spoluprácu a podporu očakáva archív aj od odborníkov z ústavov Slovenskej akadémie vied a univerzít. Pochopiteľne Slovenský národný archív má aj iné poslanie a úlohy okrem služby historickej vede. SNA poskytuje historické informácie k zákonodarstvu, správe, súdnictvu, hospodárstvu a kultúre. Archív vykonáva aj rozsiahlu správnu činnosť. Na základe množstva archívnych dokumentov uložených v archívnych fondoch a zbierkach, SNA pomáha občanom a právnickým osobám tak, že potvrdzuje a preukazuje ich právne

vzťahy a náležitosti. Možno konštatovať, že ochranou a vedecko-technickým spracúvaním archívnych fondov zabezpečuje archív kontinuitu vývoja štátnej správy na našom území. Archívnoteoretický výskum a celá archívna veda neslúži iba historickej vede, ale aj ďalším vedným odborom a štátnej správe. Archivistika je samostatnou vedeckou disciplínou, má vlastný predmet výskumu, svoju metódu a predikciu. Slovenský národný archív je z tohto pohľadu plne funkčným archívom. Nová organizácia archívu i jeho koncepcia smerujú k tomu, aby SNA takto cháпали štátne orgány a úrady, vedecké ústavy, kultúrne inštitúcie i občania.

Elo Rákoš

Kolokvium "Práca zväzov - spolkov archivárov dnes."

Spolok nemeckých archivárov v spolupráci so Zväzom rakúskych archivárov zorganizoval dňa 18.6.1993 v zasadacej sále Bavorského hlavného archívu v Mníchove medzinárodné kolokvium o práci zväzov - spolkov archivárov z krajín, ktoré sa hlásia k širšiemu stredo európskemu regiónu. Účastníkmi boli: dr. Martin Dallmeier z Kniežacieho ústredného archívu Thurn a Taxis v Regensburgu za štvrtú odbornú skupinu Spolku nemeckých archivárov, dr. Dieter Degreif z Hessenského štátneho archívu v Darmstadte, zapisovateľ Spolku nemeckých archivárov, dr. József Dusnoki zo Župného archívu Békes v Maďarsku, dr. Edvard Fracki, zástupca generálneho riaditeľa štátnych archívov Poľska z Varšavy, Prof. dr. Friedrich Kahlenberg, prezident Spolkového archívu z Koblenza, dr. inž. Ivan Martinovský z Mestského archívu v Plzni, predseda Združenia českých archivárov, Marija Hernja Masten z Regionálneho archívu v Ptuji za Zväz archivárov Slovinska, Doc. dr. Mieczysław Mołaj z Varšavy, predseda Zväzu poľských archivárov, dr. Imre Ódor zo Župného archívu Baranya, podpredseda Zväzu maďarských archivárov, Miljenko Pandžič z Archívu Republiky Chorvátsko, predseda Zväzu archivárov Chorvátska, Prof. dr. Gerhard Pferschy z Krajinského archívu v Štajersku v Grazi, predseda Zväzu rakúskych archivárov, dr. Hermann Rumschöttel z Generálneho riaditeľstva štátnych archívov v Bavorsku, predseda Spolku nemeckých archivárov, Prof. dr.

Hans Eugen Specker z Mestského archívu v Ulme, podpredseda Spolku nemeckých archivárov, dr. Anna Buzinkayová z Mestského archívu v Bratislave za Spoločnosť slovenských archivárov. So súhlasom všetkých zúčastnených sa prijal pracovný názov Kolokvium predsedov spolkov archivárov z krajín strednej Európy s tým, že stretnutia tejto skupiny sa stanú občasnými, nie pravidelnými. Miesta stretnutí sa môžu meniť. Najbližšie stretnutie tejto skupiny je naplánované na 30. septembra 1993, opäť v Nemecku, keď budú v Augsburgu tzv. Nemecké archívne dni.

Rokovanie otvoril a viedol dr. Hermann Rumschöttel, predseda Spolku nemeckých archivárov. Oboznámil účastníkov s dôvodmi stretnutia. Spolky archivárov v Nemecku a Rakúsku existujú dlho, majú svoju tradíciu a ich vedenie i členovia sa chcú podeliť so skúsenosťami s archivármi v krajinách, kde len začínajú pôsobiť. Najmä Spolok nemeckých archivárov, ktorý má 1 400 členov (400 z bývalej NDR), je mimoriadne aktívny a vyvíja činnosť vo viacerých sekciách (odborných skupinách) podľa typov archívov. Zväz rakúskych archivárov je menší, má 240 členov. Dr. Rumschöttel zdôraznil, že v spolkoch archivárov sa problémy archívnictva a archivárov lepšie odzrkadľujú ako v oficiálnych (štátnych) orgánoch a inštitúciách, preto je dôležité, aby sa do práce v nich zapájalo čo najviac archivárov. Rozhodovaciu právomoc však spolok prenecháva štátnym orgánom, k dôležitým problémom sa vyjadruje formou pripomienok. Z jednej i druhej strany treba ale vždy vychádzať z toho, že spolok i štátne orgány sú heterogénnym elementom a ide im o pozdvihnutie, resp. priaznivý rozvoj archívnictva. Otázke kompetencií archívnych spolkov vo vzťahu k archívnym správam a k zaujímaniu stanovísk na dôležité problémy v odbore treba neustále venovať veľkú pozornosť.

Prof. Gerhard Pferschy, predseda Zväzu rakúskych archivárov, privítal prítomných ako spoluorganizátor stretnutia a vyjadril presvedčenie, že "archivári z nástupníckych krajín po bývalej Habsburskej monarchii si budú mať čo povedať a ich spolupráca sa stane prínosom pre všetky zúčastnené strany".

V nasledujúcej časti predniesli príspevky o vzniku a činnosti spolkov predsedovia, podpredsedovia, v dvoch prípadoch ich delegovaní zástupcovia (Slovinsko, Slovensko; z Poľska a Maďarska boli účastníci dvaja, kvôli občasnému

tlmočeniu predsedovi a podpredsedovi). Načrtli problémy v archívoch, ktoré sú v postsocialistických krajinách nielen v oblasti súvisiacej s archívnym materiálom, ale aj v oblasti personálnej a ich možné riešenie. K najviac spomínaným okruhom problémov, týkajúcich sa archívov a archívnictva patrilo vyriešenie otázok, súvisiacich s rozsahom informácií poskytovaných verejnosti, s privatizáciou a reprivatizáciou, s tvorbou archívnych zákonov a s profesionalizáciou práce v archívoch. Účastníci často vyslovovali potrebu odideologizovania archívov. Finančné problémy spomínali všetci zúčastnení, vrátane hostiteľov.

Popoludňajšie rokovanie začalo vystúpením prof. Kahlenberga, ktorý hovoril o archívnictve z medzinárodného hľadiska. Zdôraznil dôležitosť multilaterálnej a bilaterálnej spolupráce spolkami archivárov v rámci celej Európy v súvislosti s napojením sa na Európske spoločenstvo a Európsku radu v Bruseli. V dimenziách tzv. európskej archívnej politiky sa zaoberal aj pravdepodobnosťou vytvorenia miesta zástupcu pre archívnictvo v Európskej rade. Medzi archivármi z krajín, ktoré sú mladšími členmi európskych spoločenstiev by mala vzniknúť spolupráca so staršími členmi, rozmyšľal by sa malo aj o prípadnej finančnej výpomoci. Rokovanie vyvrcholilo diskusiou, v ktorej sa účastníci zaoberali najnaliehavejšími problémami archívov a archívnictva vo svojich krajinách a naznačili v tomto smere priority.

Zo stretnutia zástupcov spolkov archivárov stredoeurópskeho regiónu vyplýva, že otázok, ktoré bude treba v archívnictve riešiť je veľa, a práve kolokviá na regionálnej úrovni by tomu mali napomôcť. Archivári na Slovensku so spolkovou činnosťou len začínajú, v porovnaní s inými spolkami spomínanej stredoeurópskej skupiny sa o nich najmenej vie. Preto je pre nás dôležité rozvíjať spoluprácu najmä s archivármi v susedných štátoch. Z hľadiska výmeny skúseností a zapojenia sa do európskej integrácie v našom odbore je to nutnosť.

Poznámka: V nemecky hovoriacich krajinách sa na označenie profesného združenia takého typu, akým by malo byť aj naše, nepoužíva termín "Spoločnosť (die Gesellschaft)", preto som v nemeckom znení svojho vystúpenia použila výraz "der Verein - spolok"; úplný názov našej spoločnosti, ktorý som používa-

la. znel: "Verein slowakischer Archivare". Na porovnanie názvy niektorých spolkov v nemčine: Verein deutscher Archivare, Verband österreichischer Archivare, Tschechische Archivarsvereinigung, Archivarsverband Slovenien, Kroatischer Archivarsverband, Verband ungarischer Archivare, Polnischer Archivarsverband.

Anna Buzinkayová

Črty z dejín slovenského archívnictva

(Pre pobavenie i poučenie)

Syntéza dejín slovenského archívnictva zostáva nespĺnenou úlohou archivárov. Komplexné spracovanie dejín vyžaduje sprístupnenie písomných prameňov. Registratúra Odboru archívnictva MV SR dokladuje vývoj od roku 1954. Pramenný materiál pre staršie obdobie archívnych dejín sa nachádza prevažne vo fondoch rôznych úradov verejnej správy, ako súčasť bývalých administratívnych agend.

Navrhujeme využiť stránky časopisu Fórum archivárov na informovanie jeho čitateľov o dokumentoch k dejinám archívnictva na našom území.

Na začiatok sme vybrali niekoľko zaujímavých údajov z fondu Oddelenie ministerstva vnútra Československej republiky v Bratislave z rokov (1919) 1927 - 1928. Fond sa nachádza v Slovenskom národnom archíve.

Oddelenie MV ČSR v Bratislave bol vlastne bývalý administratívny referát úradu Ministra s plnou mocou pre správu Slovenska, z ktorého bola po demisii J. Kállaya zriadená ex-positúra unitárneho ministerstva vnútra. Vedením úradu poveril minister vnútra Jan Černý župana dr. Jána Sekáča. Úrad pod jeho vedením vykonával pôsobnosť ministerstva vnútra na Slovensku a bol zároveň orgánom III. inštancie politickej správy na tomto teritóriu. Spisy, z ktorých budeme citovať, vznikli ešte na úrade MPS a do registratúry OMV ČSR sa dostali ako pravé priorit. Citáty zo spisov sú uvedené v úvodzovkách a text je transkribovaný s gramatickými a štylistickými úpravami.

V súvislosti s prerozdelením financií v rozpočte mesta Bratislavy vypracoval mestský notársky úrad v Bratislave v októbri 1926, pod číslom 60 321/1926 adm. správu o "kultúrnych ústavoch mesta Bratislavy", teda o mestskom archíve, múzeu a knižnici. Šéfom všetkých troch ustanovizní, zahrnutých pod názov "kultúrne oddelenie mesta", bol dr. Kraus, námestník starostu a referentom pre mestskú radu bol dr. Ovidius Faust. V správe sa okrem iného uvádza: "Mestský archív stojí pod vedením dr. O. Fausta, doktora filozofie s odbornou skúškou archivárskou, knihovníckou a muzeálnym kurzom. V archíve prítomne sú v prúde novozriaďovacie práce, bude presťahovaný do nových miestností, robia sa registra všetkých listín, krom toho katalogizuje sa každá listina na základe archiválnych predpisov diela Müller-Feith-Fruina (nizozemských archivárov, prijaté v medzinárodnom kongrese archivárov, Brusel 1913. (kongres sa konal r. 1910, pozn. M.U.) Pridelené sú 3 kancelárske sily so stredoškolským vzdelaním". (Spis č. 34 455/1927, 2. oddelenie OMV ČSR).

Po rozpade uhorského štátu sa mala podľa ustanovenia čl. 191 Trianonskej mierovej zmluvy vykonať evaluácia, teda ocenenie štátneho majetku územne príslušného do nástupníckych štátov. Výnosom ministerstva verejných prác (ďalej MVP) zo dňa 23.10.1923 dostali župné úrady na Slovensku príkaz, aby prispeli k vyhľadaniu údajov o "historickom vzniku štátnych ciest a mostov". Pátranie sa viedlo predovšetkým v župných archívoch. Písomné záznamy viažúce sa k tejto akcii poskytujú zaujímavé údaje o vtedajšom stave týchto archívov a o dejinách archivnictva vôbec.

MVP si pre potreby akcie vyžiadalo zemského archivára z Užhorodu Mikuláša Radványiho. Tento vypracoval podrobné inštrukcie o postupe pri vyhľadávaní spisov. M. Radvanyi bol však odvolaný "z popudu sekčného radu úradu Ministra s plnou mocou pre správu Slovenska Poničana, z dôvodu osobnej a politickej nespoľahlivosti. V Župnom archíve v Levoči presunul prácu na jedného úradníka a sám si robil výpisky na súkromné účely".

Jednotlivé župné úrady podávali hlásenia o úspešnosti akcie. Z týchto hlásení uvádzame niektoré vybrané časti:

Župný úrad v Turčianskom Sv. Martine disponoval podľa hlásenia z 26.1.1924 (č.j. 7053/1924) dvomi archivármi. V archíve bývalého štátneho stavebného úradu v Dolnom Kubíne pracoval dr. Smetanay. Ďalším bol Holmík, "ktorý nie je

vlastne archivár, ale len notár, ktorý vedie matričné záznamy a vodnú knihu, takže nemá žiadnych skúseností archivárnych a je len opatrovníkom archívu".

Veľmi podrobnú správu z 8.3.1924, č.j. 6661/1924 predložil Župný úrad v Nitre. Jej autorom bol hlavný župný archivár Ján Damborský. V správe sa okrem iného uvádza: "žiaľ, župný archív z rokov 1850-1860 je najchudobnejší, pretože r. 1868 a neskoršie, sčasti pre nedostatok miesta, ale hlavne z nenávisťi proti tzv. Bachovmu režimu, bolo v župnom archíve prevedené radikálne skartovanie (vybrakovanie), že neponechali ani pôvodných protokolných a registrovaných kníh ani indexov. Z týchto rokov zostavili jeden jediný index... Spisy z tejto doby, vyše 50 metrických centov, považovali sa na povale župného domu a v roku 1885 boli predané ... z fascikla skoro vždy chýba najdôležitejší spis... sú to následky zlého manipulovania archívov. Ak toto manipulovanie nebude zmenené a tieto nedostatky nebudú odstránené ale stále sa budú množiť, stanú sa župné archívy hromadou slamy a pliev bez zrna... Do župného archívu prídu spisy z registratúry obyčajne po 10 rokoch, takže záležitosti, na ktoré sa tieto spisy vzťahujú sú už skončené. Často sa ale stáva, že k niektorej novej záležitosti potrebný je ako doklad niektorý spis a obyčajne ten najdôležitejší, patriaci k niektorej už skončenej záležitosti a uložený v župnom archíve. Podľa terajšej archívnej manipulácie takýto spis jednoducho z archívu vybrali a ako doklad k novým spisom priložili, prípadne inému úradu zaslali, odkiaľ viac vrátený nebol a tak v archíve pri pôvodnej záležitosti zostal len náhradný lístok. Župné archívy sú väčšinou neusporiadané. Archívy musia byť tak usporiadané, aby boli spisy z jednotlivých dôb prehľadne zoradené, zostavené zoznamy z jednotlivých skupín, očíslované priehradky atď. Len v takto usporiadaných archívoch možno ľahko nájsť spisy potrebné buď v administrácii alebo pri vedeckom bádaní. Túto ťažkú a namáhavú prácu môže vykonávať archivár len vtedy, keď výlučne len tejto práci sa venuje a keď má na pomoc aspoň jednu kancelársku silu a jedného zriaďenca (sluhu). Za maďarského režimu archivári väčšinou len staré zemianske listiny vyhľadávali, čo im značný dôchodok prinášalo a o iné spisy sa veľmi nestarali. V našej republike zase mnohí vedúci ľudia archív považovali len za akési skladište starých spisov, ktoré archivár má vraj len strážiť a kedy-tedy nejaký ten potrebný spis

"vystrojiť" a v domnienke, že archivár nemá v archíve žiadnej práce, zapriahli ho do takej práce, ktorú župní referenti majú konať. Úctivo navrhujem, ráčte nariadiť, že archivárom výlučne len archivárska práca môže byť pridelená, ďalej, že každému archivárovi musí byť pridelená aspoň jedna kancelárska sila a jeden zriadenec. Týmto tiež nemá byť okrem práce v archíve iná práca pridelená. Ak bude archivná manipulácia zriadená a ak sa archivári budú môcť úplne venovať archivnej práci, potom sa archívy stanú bohatým skladiškom, tak pre administráciu ako aj pre vedeckú prácu".

V hlásení Župného úradu v Bratislave z 21.3.1924, č. j. 16 624/24/IV-B-599 sa uvádza: "Pátranie prevádzal hlavný župný archivár dr. Rapant väčšinou v mimoúradných hodinách a doporučuje sa mu za to odmena 500.- Kčs..., mýtna listina, vydaná mestu Trnave kráľom Matyášom, bola z ochoty hľadaná jezuitom P. Kramárom, ale nebola nájdaná. Rada mesta Bratislavy oznamuje, že registratúra, všetky spisy z rokov 1824-1904 bola predaná v roku 1920 ako makulatúra a nemožno preto správu podať."

Župný úrad v Košiciach informuje vo svojom hlásení z 26.11.1924, č. j. 12 253 prez./6898/1924 o tom, že "v Župnom archíve v Prešove sú ešte všetky staré spisy vzťahujúce sa na bývalú Župu Abaujskú nerozdelené a na hromade uložené. Je ich asi 15 vagónov... ich roztriedenie potrvá najmenej 2 roky." (spis č. j. 14 366/1928, 6. oddelenie OMV ČSR)

Z obsahu spisu vyplýva, že išlo o veľmi naliehavú potrebu objasniť financovanie stavieb ciest a mostov na Slovensku pred vznikom ČSR. Československý štát mal samozrejme záujem predložiť evaluačnej komisii zasadajúcej v Paríži podklady k tejto veci, aby komisia nerozhodovala len na základe údajov dodaných Maďarskom.

Je to len opätovné potvrdenie skutočnosti, že kvalifikovaná činnosť a rozhodovanie orgánov štátnej moci a správy závisí aj od miery ich informovanosti, ktorú sú schopné zabezpečiť o.i. dobre organizované systémy spisovej služby a archívnictva.

Ohlasy ...

ABBEY NEWSL. JULY 1993 v.17 #2 P. 17

THE ABBEY NEWSLETTER

BOOKBINDING AND CONSERVATION

"Degradation of Archives and Library Materials vs. Permanent and Durable Paper for Archives; Proceedings of the International Seminar, Bratislava, April 22-23, 1993." Compiled, edited and technically prepared by Jozef Hanus. Slovak National Archives, Bratislava, 1993. 80 pp. English titles, long English summaries and occasional complete translations make this easy for English-speaking readers to follow. Forty-six participants are listed, with addresses. Most were from the Slovak Republic, but some also came from the Czech Republic, Slovenia in the former Yugoslavia, Austria and Hungary. Printed on alkaline paper with acid cover stock.

Myšlienka

o osobách, ktoré sa dostali k vysokým postaveniam,
ceremóniám, bohatstvu, vedeckým titulom a podobne;
Pre mňa všetko to, k čomu sa tieto osoby dostali, z nich
opadáva - okrem toho, ako to vplýva na ich telo a dušu.
Takže často sa mi zjavujú vycivení a obnažení,
A často predomnou každý z nich sa vysmieva ostatným
a vysmieva sa sebe,
A jadro života, čiže šťastie každého z nich je plné zhnitých
červých výkalov,
A často títo muži a ženy kráčajú ako nevedomí okolo pravých
skutočností života a idú za nepravými skutočnosťami.
A často žijú len tak, ako im káže zvyk, a to je všetko.
A často sú smutní, náhliví - neprebudení námesačníci motajúci
sa v tmách!

Walt Whitman

Spoločnosť slovenských archivárov sa rozrastá.

Na zasadnutí výboru SSA 15.9.1993 informoval p. tajomník, že stav členstva Spoločnosti je 206 členov. Upozorňuje, že členské SSA je 50.- Sk. Nový člen však zaplatí pri vstupe do Spoločnosti aj zápisné v sume 50.- Sk.